

Príručka

práca s modulom Náklady

1. OBSLUHA PROGRAMU NAKLADY

1.1 Spustenie programu

Program NAKLADY sa štartuje pomocou ikony vytvorenej pri prvej inštalácii, alebo spustením programu NAKLADY.exe v adresári E.

Ak sú splnené podmienky pre spustenie programu (v adresári E je platná licencia), objaví sa na monitore úvodná obrazovka programu NAKLADY. Úvodná obrazovka obsahuje informácie o čísle a dátume verzii programu NAKLADY a označuje sieťovú prípadne mono verziu.

Ak nebol ešte zvolený datový adresár, zobrazí sa ich ponuka z ktorej zvolíte požadovaný (potvrdením klávesou ENTER). V prípade, že sa niektorý adresár nedá zvoliť, nebola doňho nainštalovaná aktuálna verzia programu.

Pre sprístupnenie hlavného menu programu je treba uviesť správne vstupné heslo.

Spustenie programu po inštalácii

Po inštalácii programu NAKLADY je nutné vykonať niektoré kroky skôr, ako sa naštartuje program, preto sa na monitore neukáže hneď po spustení programu úvodná obrazovka.

Postup po inštalácii:

- zrušenie pamäťových súborov vytvorených v predošlej verzii, vtedy, ak sa jedná o reinštaláciu (pri prvej inštalácii sa tento krok nerobí)
- nastavenie globálnych parametrov
- obnova štruktúr databázových súborov -
 - A - vykoná sa úprava štruktúry databázových súborov a tvorba indexových súborov, tak ako si to vyžaduje inštalovaná verzia, v prípade, že sa jedná o prvú inštaláciu, vytvorí sa všetky potrebné databázové súbory, tento krok musí byť prevedený vždy po inštalácii programu.
 - N - v zriedkavých prípadoch je možné tento krok vynechať.

1.2 Zmena datového adresára

- vykonáva sa v menu "**KONIEC**", "**Zmeň adresár**"

Zobrazí sa ponuka datových adresárov podobne ako pri prvotnom spustení programu

2. Voľby v menu Inštalácia

2.1 Nastavenie parametrov

Cesta k dátam BYTHOSu

- určuje cestu k dátam potrebným pre vytvorenie číselníkov odberných miest, kariet meračov TUV, SV

Popis adresára Náklady

- umožňuje bližší popis názvu dátového adresára

Začiatok spracovávaného obdobia

- v tvare MM/RRRR, prístupný je len pri prvom spustení programu po inštalácii (chýba súbor NAK00.XPF)
- rok špecifikuje obdobie sledovania nákladov (teplo, voda, služby, fond opráv)
- mesiac/rok špecifikuje začiatočný mesiac v kartách meračov

Povolená odchýlka fakt.spotreby vody voči norme

- percentuálny údaj limitujúci chybové hlásenie pri zadaní fakturovanej spotreby mimo normy

Cena vody

- sadzby za vodné, stočné ponúknuté pri vložení nového riadku počas zadávania nákladov na vodu

Sadzby DPH

- nižšia, vyššia - v prípade platnosti dvoch sadzieb

Skutočné názovy nákladov

- rezerva 1, rezerva 2, ...
- špecifikujú o akú konkrétnu službu sa jedná v každej z voliteľných položiek

Archivačný program

- štandardne nastavené ARJ.exe, v prípade zmeny treba uviesť plnú cestu k aplikácii

Editor

- program pre úpravu TXT vzorov zostáv (napr. freeware PSPad). Uveďte plnú cestu

Font pre tlač

- neodporúča sa meniť

2.2 Obnova a tvorba databáz

- činnosť udržiavajúca štruktúry databázových súborov a kľúče indexových súborov v tvare podľa aktuálnej verzie programu (definičné súbory NAKDBF.DBF, NAKNTX.DBF)

Obnova môže byť spustená 2 spôsobmi:

a/ všetky súbory - potvrdíte klávesou ENTER ponúkanú masku *.*. Podľa definičného súboru sú vytvorené (ak neexistujú) alebo obnovené (doplnené nové položky) všetky súbory s príponou DBF.

Podľa definičného súboru sú vytvorené aj indexové súbory ku všetkým súborom DBF.

b/ vybrané súbory - zadajte masku alebo konkrétne meno súboru (bez .DBF).

Príručka programu Náklady

Podľa definičných súborov je vytvorený (ak neexistuje) alebo obnovený vybraný databázový súbor aj s príslušnými indexovými súbormi.

!!! UPOZORNENIE !!!

Ak obnova súborov nie je korektne ukončená (napr. nedostatkom operačnej pamäte alebo nedostatkom voľnej kapacity hardisku), ponechajte bez zmeny adresár systému NAKLADY. V žiadnom prípade nevymažte nasledovné súbory:

\$\$\$###.DBF
\$\$\$###.DBT
RE_OBN.XPF.

Ak by ste tieto súbory vymazali, stratíte datový súbor, pri ktorom bola obnova prerušená. Urobte potrebné úpravy, tak aby mohla byť obnova súborov ukončená a znova spustíte program. Existencia súboru RE_OBN.XPF je príznakom nekorektného ukončenia obnovy a program prednostne ukončí tvorbu a obnovu súborov.

2.3 Rušenie označ. záznamov

- rušenie záznamov označených na zrušenie (v pravom hornom rohu formulára daného súboru je nápis ZRUSENA). Proti náhodnému spusteniu ochránené heslom **DELETE**

Na výber sú nasledovné oblasti v ktorých je možné rušiť záznamy:

- 1.Číselníky
- 2.Náklady
- 3.Objekty
- 4.Merače
- 5.Už.zostavy

Každá z oblastí ponúka výber konkrétneho súboru v ktorom sa má rušenie záznamov vykonať.

Napr. rušenie záznamu v meračoch TUV sa dosiahne zvolením oblasti 4.Merače a v nej potvrdením voľby „Merače TUV“.

2.4 Príprava súborov

2.4.1.Číselníky odberných miest

- automatické vytvorenie číselníkov odberných miest (teplo, vodu, služby, fond opráv) podľa údajov vyplnených v systéme BYTHOS v pasportoch domov a bytov (nebytov).

Pasportizácia	- zoznam objektov s dodávkou tepla, Vchody, Priestory a Miestnosti
Číselník odb.miest-teplo	- zoznam odber. miest na teplo, TUV
Číselník vodomerov	- zoznam odber. miest na vodu
Číselník odber.miest na služby	
Číselník domov a vchodov pre fond opráv	
Číselník odber.miest na poplatky	

!!! Nevyhnutnou podmienkou úspešného vytvorenia číselníkov je správne !!!
!!! nastavenie cesty do adresára BYTHOSu v parametroch. !!!

2.4.2 Číselníky faktúr

- automatické vytvorenie číselníkov faktúr na jednotlivé druhy nákladov podľa údajov vyplnených v systéme NAKLADY.

Táto voľba sa využíva len v prípade, že je nutné dané číselníky nanovo vytvoriť (číselníky faktúr sa dopĺňajú automaticky počas zadávania nákladov).

2.5 Číselníky

2.5.1 Odberné miesta

- prezeranie, modifikácia zvoleného číselníka v režime BROWSE

1.Odber.m. - Teplo

- číselník tepelných zdrojov

Položky:

Tepelný zdroj - označenie (kód) zdroja
Merac - označenie odber. miesta
Druh - S - spoločné odb.m. pre ÚK aj TÚV,
U - odb.m. len pre ÚK
T - odb.m. len pre TÚV
Objekt - označenie domu (vazba na číselník domov pre teplo)
Stredisko - označenie strediska
Dodavateľ - označenie dodávateľa

2.Odber.m. - Voda

- číselník odberných miest na vodné - stočné

Položky:

Vodomer - označenie odberného miesta (ČOM)
Adresa - ulica, č.domu
Pasport - číslo pasportu domu patriace odberu
Typ odb. - typ odberu (-vodné a stočné,V-iba vodné,S-iba stočné)
F.cykľus - fakturačný cyklus (M-mesačný,Q-kvartálny,P-polročný,R-ročný)
Stredisko - označenie strediska
Rok/mes - rok a mesiac vzniku strediska
Kon.stav - posledný fakturovaný stav meradla
Norma m3 - norma spotreby pre porovnanie
Norma m3/os. - norma spotreby na osobu pre porovnanie
Odb.m. v BH - označenie odber.miesta v BYTHOSE, ak sa líši od položky Vodomer v číselníku

3.Odber.m. - Služby

- číselník odberných miest na jednotlivé druhy služieb

Položky:

Pasport - číslo pasportu domu, je vyplnené len ak sa náklad vzťahuje na konkrétne č.pasportu a súčasne je prázdne odb.miesto
Odb.miesto - č. odber. miesta, je vyplnené len ak sa náklad nevzťahuje na konkrétne č.pasportu a súčasne je prázdne č. pasportu

Adresa - ulica, č.domu
Spoloč. - označenie spoločenstva vlastníkov bytov (SVB)
Objekt - označenie objektu (popis.číslo)
Stredisko - označenie strediska (v zostavách je na základe tejto položky

Príručka programu Náklady

možné sumarizovať náklady objektov od vzniku strediska)
Rok/mes - rok a mesiac vzniku strediska

Osvet
Odpad
Vytah
.
.
.
Rezerva 2

položky určujúce, či sa dané odberné miesto bude objavovať v ponuke odberných miest pre konkrétnu službu (v položke je vtedy zapísané "A")

Skupina - možnosť začlenenie odb.m. do skupín

MJ Osvet
MJ Odpad
MJ Vytah
.
.
.
MJ Rez. 2

položky určujúce počet merných jednotiek - pre automatické rozdeľovanie spoločného nákladu na čiastkové odbery

4. Odber.m. - Elektro

- číselník odberných miest pre el.energiu

Položky:

Elektromer - ČOM alebo č.elektromera
Pasport - číslo pasportu domu, je vyplnené len ak sa náklad vzťahuje na konkrétne č. pasportu a súčasne je prázdne odb.miesto (záznam s takýmto č.pasportu a prázdny č.odber.miesta je aj v číselníku odb.miest pre služby)
Odb.miesto - č. odber. miesta, je vyplnené len ak sa náklad nevzťahuje na konkrétne č.pasportu a súčasne je prázdne č. pasportu (záznam s prázdny č.pasportu a takýmto č.odber.miesta je aj v číselníku odb.miest pre služby)

%Osvet
%Vytah
%Prac
%STA
%Teplo
%Iné 1
%Iné 2

percentuálne rozdelenie nákladu na el.energiu medzi jednotlivé druhy služieb (napr. elektromer meria spotrebu výťahu a osvetlenia spol.priestorov - rozdelíme náklad medzi tieto služby v pomere 80:20)

Konštanta - násobiteľ spotreby el.energie
Kon.stav - posledný fakturovaný stav meradla
Norma kWh - norma spotreby pre porovnanie
Stredisko - označenie strediska (v zostavách je na základe tejto položky možné sumarizovať náklady objektov za strediská)

!!! Súčet percent pre jednotlivé služby musí byť vždy = 100 !!!

5. Odber.m. - Fond opráv

- číselník obsahujúci zoznam domov a vchodov pre sledovanie fondu opráv

Položky:

Dom - popisné číslo domu (rovnaké pre všetky vchody domu), vyplnené v každom zázname
Vchod - číslo pasportu domu, vyplnené len v zázname konkrétneho vchodu
Adresa - ulica, orientačné číslo domu
H.S. - hospodárske stredisko, číslo pracovníčky (podľa pasportu domu)
Rok/mes - rok a mesiac vzniku strediska (nasledujúca položka)
Stredisko - označenie strediska (v zostavách je možné na základe tejto položky

Príručka programu Náklady

sumarizovať náklady objektov od vzniku strediska)

6. Odber.m. - Poplatky

- číselník odberných miest na jednotlivé druhy služieb

Položky:

- Č.domu - popis.číslo domu, je vyplnené len ak sa náklad vzťahuje na celý dom a súčasne je prázdne odb.miesto
- Odb.miesto - č. odber. miesta, je vyplnené len ak sa náklad nevzťahuje na konkrétny dom a súčasne je prázdne č. domu
- Adresa - ulica, č.domu
- Spoloč. - označenie spoločenstva vlastníkov bytov (SVB)
- Objekt - označenie objektu (popis.číslo)
- Stredisko - označenie strediska (v zostavách je na základe tejto položky možné sumarizovať náklady objektov od vzniku strediska)
- Rok/mes - rok a mesiac vzniku strediska

- Popl. 1 }
Popl. 2 } položky určujúce, či sa dané odberné miesto bude objavovať
Popl. 3 } v ponuke odberných miest pre konkrétny popl. (v položke
 . } je vtedy zapísané "A")
 .
 .
Popl. 9 }

Skupina - možnosť začlenenie odb.m. do skupín

- MJ Popl. 1 }
MJ Popl. 2 }
MJ Popl. 3 } položky určujúce počet merných jednotiek - pre automatické
 . } rozdeľovanie spoločného nákladu na čiastkové odbery
 .
 .
MJ Popl. 9 }

2.5.2 Nákladové položky

- číselník kódov nákladových položiek

Položky:

- Kod - dvojmiestny kód nákladovej položky
- Nazov - popis kódu

2.5.3. Faktúry

- číselník hlavičiek faktúr jednotlivých druhov nákladov

Položky:

- Faktura - číslo faktúry
- Poznamka - popis k faktúre
- Obdobie - fakturačné obdobie
- Nakl.pol.- kód nakl.položky
- DPH - výpočet DPH (A - áno, N - nie)
- Perc.DPH - percento DPH

2.5.4 Ostatné typy číselníkov

1. Korekcie, smer.čísla

- číselníky korekcií pre merače RVN (Km, Ku, Ka, Kz) definujú hodnoty pre každý dom nezávisle. Kc je viazané na typ merača a vyk.telesa. Smerné čísla spotreby vody pre rôzne typy dodávky vody.

2. Vykur. telesá

- číselníky typov vyrábaných vyk.telies, druhov materiálov a druhov vyhotovenia

Typy vyk.telies

- číselník popisujúci základné parametre vyk.telesa

Položky:

Kod VT	- interný kod daného typu
Typ	- stručný popis
Názov	- dlhší popis
Výrobca	- názov firmy
Druh	- kód z ďalšieho číselníka (článkové/doskové,...)
Materiál	- kód z ďalšieho číselníka (oceľ, liatina, ...)

Výška, Dĺžka, Hĺbka, Šírka čl., ... - popis rozmerov

Jednotkový výkon - udáva výkon na 1 článok alebo 1 m2 dosky pre dva tepelné spády

Materiál vyk. telies

- pomocný číselník

Druh vyk. telies

- pomocný číselník

3. Typy RVN

- bližší popis meračov RVN

4. Typy ventilov

5. Typy meraní

- číselník príznakov meraní (reálny stav, odhad, porucha, ...)

6. Typy miestností

- číselník názvov miestností (obývačka, spálňa, ...)

2.5.5 Dodávateľia

- nepoužívaný číselník (pôvodne pre export dát do účtovníctva)

2.6 Inicializácia obdobia

- príprava súborov na spracovanie nového obdobia. Proti náhodnému spusteniu ochránené heslom SPRAVCA.

2.6.1 Vytvorenie adresára

- vytvorí sa adresár pre rok RRRR+1, prekopírujú sa doňho všetky dátové súbory, zostavy. Automaticky sa nastaví ako aktuálny adresár. V nastavení parametrov sa zmení rok na RRRR+1 (je potrebné zmeniť cestu do Bythosu roka RRRR+1).

- systém umožňuje iba pokračovanie inicializácie nasledujúcimi krokmi (Bytové merače a Nákl.strediská). Po ich vykonaní je potrebné spracovanie ukončiť, spustiť program znova, čím sa zapne režim bežného spracovania.

2.6.2 Bytové merače

Počas inicializácie sa vypočíta merná spotreba [m3/osobomesiac] (použije sa pri kontrole spotreby v aktuálnom roku). Aby vypočítaná merná spotreba bola správna, musí byť pred inicializáciou obdobia v kartách meračov aktualizovaný počet osobomesiacov k poslednému mesiacu roka.

Následne sa presunie konečný stav meračov do počiatočného, vynulujú sa všetky odpisy vykonané v minulom roku, vypočíta sa priemerná mesačná spotreba [m3/mesiac] a všetky karty nájomníkov s dátumom odsťahovania menším ako nový začiatok spracovávaného obdobia sa označia na zrušenie. Táto činnosť sa vykoná súčasne pre merače RVN, TUV, SV aj El.

POZOR!!!

Takto označené karty vymažte až po aktualizácii meračov za 1/RRRR+1, aby sa nezmazali karty odsťahovaných užívateľov bytov ku ktorým ešte neboli vytvorené karty pre nasledujúcich užívateľov (zo starých kariet sa prenáša č.merača a jeho konečný stav)!

Pred vymazaním kariet skontrolujte, či nie sú omylom označené na zmazanie aj iné karty meračov (napr. nastavením podmienky s použitím funkcie DELETED()).

2.6.3 Nákladové strediská

Počas inicializácie dôjde k vymazaniu všetkých nákladov na všetkých odberných miestach zvolený služby s nastaveným rokom (RRRR-1). Prípadné náklady zadane za rok RRRR ostanú zachované.

Samostatne je potrebné spustiť inicializáciu obdobia pre každý typ nákladu:

- teplo
- vodné - stočné (možné spustiť procedúru výpočtu normy spotreby, ktorou sa stane množstvo m3 fakturované za uplynulý rok)
- služby (výtahy, osvetlenie, ...)
- el. energiu (možné zadať obdobie, od ktorého nebudú fakturované náklady vymazané - nutné u užívateľov, ktorým el.energiu fakturujú Západoslovenské energetické závody, pre kontrolu zúčtovacej faktúry oproti zálohovým pri prevode dát)
- poplatky (popl.1, popl.2, ...)
- fond opráv
- faktúry (vymazanie číselníka faktúr postupne za každý typ nákladu, ktorý je označený znakom *)

2.7 Správca

- možnosť aktualizácie štruktúr databáz alebo index. kľúčov indexových súborov s následným záznamom do NAKDBF.DBF a NAKNTX.DBF.

!!! Táto činnosť môže mať negatívny vplyv na funkčnosť programu pri !!!
!!! neodbornom zásahu. !!!

1.Štruktúry *.dbf súborov

Zobrazí sa zoznam *.dbf súborov. Nastavením kurzora na požadovaný súbor a potvrdením klávesou ENTER sa zobrazí zoznam polí súboru. Možno meniť meno, typ, dĺžku poľa a počet desatinných miest u numerického poľa, alebo vložiť nové pole (položku) - klávesou INS. Po ukončení úprav štruktúry (klávesou ESC) kladná odpoveď na otázku, "Nová štruktúra má aktualizovať pôvodnú?", vyvolá aktualizáciu štruktúry príslušného súboru a zároveň sa zmení štruktúra aj v súbore NAKDBF.DBF. Po negatívnej odpovedi aktualizácia neprebehne.

Ak si zo zoznamu nevyberiete z ponúkaných súborov stlačením ESC sa zobrazí okno, kde je možné zadať meno novej databázy. Po potvrdení mena možno zadať polia a ich atribúty.

2.Kľúče *.ntx súborov

Zobrazí sa zoznam *.dbf súborov. Po výbere databázy sa zobrazí zoznam všetkých *.ntx súborov. Vyberte príslušný index. súbor. V dvoch oknách je uvedené meno súboru a index. kľúč, ktoré možno meniť. Pre pripomenutie názvov položiek súboru, stlačením ALT+F10 sa zobrazí ich zoznam. Nastavte sa na požadovanú položku. Po potvrdení klávesou ENTER sa jej meno zapíše do okna pre index. kľúč. Takto možno vytvoriť celý index. kľúč, podľa ktorého prebehne indexácia. Zároveň sa doplní záznam do súboru NAKNTX.DBF. Ak chcete zaviesť nový index.súbor, klávesou ESC odmietnete ponuku *.ntx súborov a napíšete názov nového.

3.Prístupové práva

Táto voľba je prístupná len užívateľovi, ktorý sa prihlásil do programu s heslom najvyššej úrovne. Umožňuje zadať/zmeniť prístupové heslá s rôznymi úrovňami.

Štandardne nastavené úrovne a heslá:

úroveň	heslo
0 - 9 : iba možnosť tvorby zostáv (zostavy-všetky úrovne)	PREHLAD
10 - 19 : iba možnosť zadávania hodnôt v meračoch	MERACE
20 - 29 : iba možnosť zadávania nákladov	NAKLADY
30 - 39 : možnosť zadávania nákladov i hodnôt v meračoch	NAKMER
40 - 49 : neobmedzený prístup	SYSTEM

4. Práca so súbormi

V tejto časti programu je umožnený nekontrolovaný prístup do ľubovoľného súboru! Neodborná manipulácia so súbormi môže mať za následok nevratné poškodenie dát!

Spôsob prístupu k dátam:

- Hromadné naplnenie položky súboru
- Browse položiek vybraného súboru

2.8 Archivácia

- archivácia súborov programu Náklady podľa zvolenej masky

Parametre:

- meno archív.súboru
ponúka sa meno zložené zo znakov "N_" a dátumu v tvare RRMMDD (napr. pre dátum 22/02/98 sa ponúkne meno súboru N_980222)
- maska
ponúka sa *.db? t.j. všetky databázové súbory, možno ju ľubovoľne prepísať s využitím špeciálnych znakov *,?

Průručka programu Náklady

- v nastavení parametrov je možné nastaviť vlastný archivačný program (s plnou cestou)

napr. c:\Program files\WINRar\WINRar.exe

predvolená hodnota je ..\..\E\Arj.exe

!!! Iný archivačný program je nutný na PC so 64bit OS !!!

- v parametroch archivácie je doplnená možnosť určiť max. veľkosť arch. súborov - položka LIMIT (pri prekročení sa vytvára ďalší súbor ...). Ak LIMIT=0, archivácia vytvorí len jeden súbor bez obmedzenia veľkosti. Ďalším parametrom je možné zvoliť, aby sa po skončení archivácie zobrazil adresár ARCHIV (pre následnú prácu s arch.súbormi).

3. Voľby v menu Náklady

3.1 Teplo

- zadávanie nákladov, kWh/kW na ÚK, TÚV na odberné miesto alebo podľa čísla faktúry.

1. Na odb.miesto

- zobrazí sa zoznam odberných miest (číselník odb.m.-teplo) v režime browse z ktorého si možno vybrať zvolené ČOM. Po výbere odber.miesta sa znova v režime browse zobrazia všetky k nemu doposiaľ zadané náklady, spotreby a ich celkový súčet za rok.

Položky:

Rok/mes	- obdobie, za ktoré bol náklad vyfakturovaný (nie mesiac vystavenia alebo zaúčtovania faktúry). Táto položka má význam hlavne pri zmene ceny, alebo zmene spôsobu vyúčtovania (je nutné vykonať vyúčtovanie na obdobia). Aby sa mohli náklady priradiť správne obdobiu musí byť správne vyplnená.
Byt	- B/N/S (náklad pre Byty/NP/Spolu)
Faktúra	- číslo faktúry (nezáleží na tom či sa uvedie číslo daňového dokladu, alebo číslo vedené v účtovníctve)
%DPH	- precento pre výpočet DPH
DPH A/N	- vypočítavať DPH (A - áno, N - nie)
kWh-ÚK	- spotreba tepla na ÚK
kW-ÚK Fix	- regulačný príkon ÚK
kWh-TÚV	- spotreba tepla na TÚV
kW-TÚV Fix	- regulačný príkon TÚV
Suma-ÚK	- fakturovaná čiastka bez DPH za ÚK - var.zložka
Suma-ÚK Fix	- fakturovaná čiastka bez DPH za ÚK - fix.zložka
DPH-ÚK	- vypočítaná DPH za ÚK
Suma-TÚV	- fakturovaná čiastka bez DPH za TÚV - var.zložka
Suma-TÚV Fix	- fakturovaná čiastka bez DPH za TÚV - fix.zložka
DPH-TÚV	- vypočítaná DPH za TÚV
NP	- nákladová položka (viď číselník nákl.položiek)
Poznámka	- ľubovoľný text v rozsahu 15 znakov
Zaokr.	- rozdielová položka - pri zadávaní za č.faktúry (ak súčet rozpísaných nákladov a DPH za viacero odb.miest nesúhlasí s celkovou sumou na faktúre
EUR/kWh	- jednotková cena - var.zložka
EUR/kW	- jednotková cena - fix.zložka

2. Za č. faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracováwanej faktúry. V prípade, že sa má pokračovať v jej spracovávaní, stačí ponúknuté parametre potvrdiť klávesou ENTER alebo PgDn. Pri spracovávaní novej faktúry treba parametre aktualizovať.
- ak bolo zvolené číslo faktúry, ktoré sa už v súbore nákladov nachádza, zobrazí sa otázka "Zmeniť údaje v existujúcich položkách?". Odpoveď A - áno znamená, že v číselníku faktúr i v súbore s nákladmi budú zmenené parametre podľa aktuálne nastavených (napr. ak faktúra bola zavedená s nesprávnym obdobím, stačí ju podľa čísla faktúry vyvolať a prepísať v parametroch položku Rok/mesiac). Odpoveď N - nie znamená, že položky zmenené nebudú.

Parametre faktúry:

Faktúra číslo	- označenie faktúry, pod ktorým bude evidovaná.
---------------	---

Príručka programu Náklady

Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví číselník faktúr za voľbu s ponukou už zavedených čísel. Výber z číselníka možno odmietnuť klávesou ESC, čím sa otvorí okno pre zapísanie poznámky (popisu) k novozavádzanému číslu faktúry. Potvrdením zapísaného údajov dôjde k rozšíreniu číselníka faktúr o nové číslo.

Nákl.položka	- kód odpovedajúci nákladu za teplo
Rok/mesiac	- obdobie za ktoré bol náklad vyfakturovaný (viď zadávanie nákladov na odber. miesto)
Výpočet DPH A/N	- automatický výpočet DPH podľa nastaveného percenta (A - áno, N - nie)
Percento DPH	- percento pre výpočet DPH

Položky pri zadávaní nákladov za č.faktúry sú obdobné ako pri zadávaní na odberné miesto.

Zadávanie nákladov za faktúru ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Ukončiť A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazia opäť parametre faktúry a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné č.faktúry.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat na prvý riadok faktúry.

3.2 Voda

- zadávanie nákladov na vodné - stočné na odberné miesto alebo podľa čísla faktúry.

1. Na odb.miesto

- zobrazí sa zoznam odberných miest (číselník vodomero) v režime browse z ktorého si možno vybrať zvolené ČOM. Po výbere odber.miesta sa znova v režime browse zobrazia všetky k nemu doposiaľ zadané náklady, spotreby a ich celkový súčet.

Položky:

Rok/mes	- obdobie, za ktoré bol náklad vyfakturovaný (nie mesiac vystavenia alebo zaúčtovania faktúry). Táto položka má význam hlavne pri zmene ceny vody, alebo zmene spôsobu vyúčtovania, keď je nutné vykonať vyúčtovanie na obdobia. Aby sa mohli náklady priradiť správne obdobiu musí byť správne vyplnená.
Faktúra	- číslo faktúry (nezáleží na tom či sa uvedie číslo daňového dokladu, alebo číslo vedené v účtovníctve)
Od, Do	- obdobie fakturácie
Vodné/m3	- sadzba
Stočné/m3	- sadzba
Suma	- fakturovaná čiastka bez DPH
Spotreba	- fakturované m3
%DPH	- precento pre výpočet DPH
DPH A/N	- vypočítavať DPH (A - áno, N - nie)
DPH	- vypočítaná DPH
Zaokr.	- rozdielová položka - pri zadávaní za č.faktúry (ak súčet rozpísaných nákladov a DPH za viacero odb.miest nesúhlasí s celkovou sumou na faktúre)
Byt	- B/N/S (náklad pre Byty/NP/Spolu)
Pol.	- nákladová položka (viď číselník nákl.položiek)
Poznámka	- ľubovoľný text v rozsahu 30 znakov
Poč.stav	- stav merača
Kon.stav	-

Príručka programu Náklady

Zadávanie nákladov zvoleného odber. miesta ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Pokračovať A/N?". Po odpovedi A - áno, sa zobrazí opäť číselník vodomeroz a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné odber.miesto. Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat do hlavného menu.

2. Za č. faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracováanej faktúry na vodu. V prípade, že sa má pokračovať v jej spracovávaní, stačí ponúknuté parametre potvrdiť klávesou ENTER alebo PgDn. Pri spracovávaní novej faktúry treba parametre aktualizovať.
- ak bolo zvolené číslo faktúry, ktoré sa už v súbore nákladov nachádza, zobrazí sa otázka "Zmeniť údaje v existujúcich položkách?". Odpoveď A - áno znamená, že v číselníku faktúr i v súbore s nákladmi budú zmenené parametre podľa aktuálne nastavených (napr. ak faktúra bola zavedená s nesprávnym obdobím, stačí ju podľa čísla faktúry vyvolať a prepísať v parametroch položku Rok/mesiac). Odpoveď N - nie znamená, že položky zmenené nebudú.

Parametre faktúry:

Faktúra číslo	- označenie faktúry, pod ktorým bude evidovaná. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví číselník faktúr za vodu s ponukou už zavedených čísel. Výber z číselníka možno odmietnuť klávesou ESC, čím sa otvorí okno pre zapísanie poznámky (popisu) k novozavádzanému číslu faktúry. Potvrdením zapísaného údaje dôjde k rozšíreniu číselníka faktúr o nové číslo.
Nákl.položka	- kód odpovedajúci nákladu za vodné - stočné
Rok/mesiac	- obdobie za ktoré bol náklad vyfakturovaný (viď zadávanie nákladov na odber. miesto)
Výpočet DPH A/N	- automatický výpočet DPH podľa nastaveného percenta (A - áno, N - nie)
Percento DPH	- percento pre výpočet DPH
Zadávanie (M)J/(S)uma	- dva spôsoby zapisovania faktúry M - v merných jednotkách (m3), S - suma (EUR).
Cena/m3	- jednotkové sadzby na vodné, stočné pre domácnosti (byty) a ostatných užívateľov (nebyty)

a) Zadávanie nákladov v merných jednotkách (m3)

- po zapísaní čísla odber.miesta sa vyhodnotí jeho výskyt v číselníku odber.miest. V prípade že bolo zapísané správne, doplní sa do riadka k nemu číslo domu a do počiatočného stavu sa zapíše konečný stav evidovaný v číselníku z predchádzajúcej faktúry. Ak č.odberného miesta nebolo zapísané správne, zobrazí sa ponuka z číselníka vodomeroz z ktorej sa po vybratí zapíšu do riadku správne údaje (č.odber.miesta, dom, poč.stav). Stačí doplniť spotrebu m3, typ odberu a na základe nastavených sadzieb bude vypočítané vodné, stočné, suma celkom prípadne DPH. Takýmto spôsobom sa zapíšu náklady všetkých odberných miest uvedených na faktúre.

b) Zadávanie nákladov sumou (EUR)

- podobne ako pri zadávaní nákladov v merných jednotkách sa vyhodnocuje zapísané číslo odberného miesta a dopĺňajú sa položky dom, poč.stav podľa číselníka vodomeroz. Rozdielom oproti zadávaniu v merných jednotkách je to, že okrem DPH je nutné všetky položky zadať ručne (sumu, spotrebu, prípadne vodné, stočné)

V oboch prípadoch po zadaní spotreby v m3 dochádza automaticky k výpočtu konečného stavu (poč.stav+spotreba), ktorý súčasne aktualizuje hodnotu v číselníku vodomeroz.

Príručka programu Náklady

Zadávanie nákladov za faktúru ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Ukončiť A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazia opäť parametre faktúry a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné č.faktúry.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat na prvý riadok faktúry.

3.3 Služby

- zadávanie nákladov na osvetlenie, výťah, odvoz smetí, STA, upratovanie, pracovne, komíny, rez.1 a rez.2 sa vykonáva rovnakým spôsobom, preto bude popísané všeobecne ako zadávanie nákladov na služby. Podobne ako u vody možno náklad zapísať priamo na vybrané odber.miesto alebo spolu odberné miesta za číslo faktúry. Navyše je umožnené vytvárať náklady kopírovaním (a následnou úpravou) nákladov z podobných už zavedených faktúr, prípadne vytvorením tzv. paušálnej faktúry. Zadávanie nákladov podľa č.faktúry je popísané v nasledujúcej kapitole.

1. Na odb. miesto

- podobne ako pri zadávaní nákladov na vodu sa zobrazí zoznam odber. miest (číselník odb.miest-služby) v režime browse, ale len tých, ktoré majú v stĺpci s názvom služby zapísané "A". Tým je docielená väčšia prehľadnosť pri výbere odb.miesta. Po výbere odber.miesta sa v režime browse zobrazia všetky k nemu doposiaľ zadané náklady a ich celkový súčet.

Položky:

Rok/mes	- obdobie, za ktoré bol náklad vyfakturovaný. Táto položka nemá u služieb taký podstatný význam ako u vody
Faktúra	- číslo faktúry (nezáleží na tom či sa uvedie číslo daňového dokladu, alebo číslo vedené v účtovníctve)
Suma	- fakturovaná čiastka bez DPH
Paušál	- paušál (ak je náklad na službu tvorený el.energiou)
%DPH	- precento pre výpočet DPH
DPH A/N	- vypočítavať DPH (A - áno, N - nie)
DPH	- vypočítaná DPH
Zaokr.	- rozdielová položka - pri zadávaní za č.faktúry (ak súčet rozpísaných nákladov a DPH za viacero odb.miest nesúhlasí s celkovou sumou na faktúre)
Pol.	- nákladová položka (viď číselník nákl.položiek)
Poznámka	- ľubovoľný text v rozsahu 5 x 30 znakov

Zadávanie nákladov zvoleného odber. miesta ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Pokračovať A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazí opäť číselník odb.miest a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné odber.miesto.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat do hlavného menu.

2. Za č. faktúry

- zadávanie nákladov všetkých odberných miest uvedených na faktúre.

Náklady možno zadávať tromi spôsobmi, cez:

- 2.1.Štandardné faktúry
- 2.2.Kopírovanie faktúry
- 2.3.Paušálne faktúry

2.1. Štandardné faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracováwanej faktúry. V prípade, že sa má pokračovať v jej spracovávaní, stačí ponúknuté parametre potvrdiť klávesou

Príručka programu Náklady

ENTER alebo PgDn. Pri spracovávaní novej faktúry treba parametre aktualizovať.

- ak bolo zvolené číslo faktúry, ktoré sa už v súbore nákladov nachádza, zobrazí sa otázka "Zmeniť údaje v existujúcich položkách?".
Odpoveď A - áno znamená, že v číselníku faktúr i v súbore s nákladmi budú zmenené parametre podľa aktuálne nastavených (napr. ak faktúra bola zavedená s nesprávnym obdobím, stačí ju podľa čísla faktúry vyvolať a prepísať v parametroch položku Rok/mesiac).
Odpoveď N - nie znamená, že položky zmenené nebudú.

Parametre faktúry:

Faktúra číslo	- označenie faktúry, pod ktorým bude evidovaná. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví číselník faktúr za službu s ponukou už zavedených čísel faktúr.
Výber z číselníka možno odmietnuť klávesou ESC, čím sa otvorí okno pre zapísanie poznámky (popisu) k novozavádzanému číslu faktúry. Potvrdením zapísaného údajá dôjde k rozšíreniu číselníka faktúr o nové číslo.
Nákl.položka	- kód odpovedajúci nákladu za konkrétnu službu
Rok/mesiac	- obdobie za ktoré bol náklad vyfakturovaný
Výpočet DPH A/N	- automatický výpočet DPH podľa nastaveného percenta (A - áno, N - nie)
Percento DPH	- percento pre výpočet DPH

- po zapísaní čísla odber.miesta sa vyhodnotí jeho výskyt v číselníku odber.miest. V prípade že bolo zapísané správne, doplní sa do riadka k nemu stredisko, pokiaľ je rok/mesiac vyšší ako rok/mesiac platnosti strediska v číselníku. Ak č.odberného miesta nebolo zapísané správne, zobrazí sa ponuka z číselníka odb.miest z ktorej sa po vybratí zapíšu do riadku správne údaje (č.odber.miesta, stredisko).
Stačí doplniť sumu prípadne paušál a na základe nastavených sadzieb bude vypočítaná DPH.
Takýmto spôsobom sa zapíšu náklady všetkých odberných miest uvedených na faktúre.

Zadávanie nákladov za faktúru ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Ukončiť A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazia opäť parametre faktúry a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné č.faktúry.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat na prvý riadok faktúry.

2.2. Kopírovanie faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracovávanej faktúry. Číslo faktúry a ostatné parametre (zhodé ako pri zadávaní štandard.faktúry) treba vyplniť podľa novej faktúry. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví ponuka z číselníka faktúr, ktorú treba odmietnuť (klávesa ESC) a do ponúknutého okna doplniť popis faktúry. Po potvrdení posledného parametra sa zobrazí parameter Faktura - vzor, v ktorom sa ponúkne číslo poslednej spracov.faktúry. Toto číslo je možné zmeniť výberom z číselníka. Výsledkom tejto činnosti bude vytvorenie novej faktúry s nákladmi prevzatými zo vzorovej faktúry.
Ďalšia činnosť je zhodná so štandardným zadávaním nákladov, kedy je možné vykonať modifikáciu nákladov na odb.miestach, kde sa náklady faktúr líšia.

2.3. Paušálne faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracovávanej faktúry. Číslo faktúry a ostatné parametre (zhodé ako pri zadávaní štandard.faktúry) treba vyplniť podľa novej faktúry. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví ponuka z číselníka faktúr, ktorú treba odmietnuť (klávesa ESC) a do ponúknutého okna doplniť popis faktúry. Po potvrdení posledného parametra sa zobrazí

Príručka programu Náklady

režim browse ako u štandardnej faktúry. Rozdielom je možnosť zapisovania celých skupín odberných miest s rovnakým paušálnym nákladom. Táto procedúra sa vyvoláva kombináciou kláves ALT+P.

ALT+P - výber skupiny odber.miest s rovnakým nákladom

- z číselníka odber.miest definovaných pre danú službu označením klávesou INS (INSERT) vybrať požadované odb.miesta (pred odb.miestom sa objaví hviezdička). Po ukončení výberu stlačiť klávesu ESC. Zobrazí sa okno, do ktorého sa zapíše výška nákladu pre každé z vybraných odb.miest. Potvrdením sumy sa vygeneruje toľko riadkov, koľko odb.miest bolo označených hviezdičkou, s nákladom vo výške zadaného pušálu.

Túto činnosť možno opakovat' podľa potreby s inými hodnotami paušálu.

3.4 Elektrina

- náklad na el.enrgiu sa líši od ostatných nákladov v tom, že sa v zozname nákladov eviduje duplicitne. Raz ako elektrina bez rozlíšenia konkrétnej služby a druhý raz ako náklad pre osvetlenie, výtah, ... Percentuálne rozdelenie el.energie na jednotlivé služby je uvedené v číselníku odb.miest pre el.energiu.
- náklad je zadávaný iba za č. faktúry.

1. Zadávanie nákladov

- zobrazia sa parametre poslednej spracováanej faktúry el.energie. V prípade, že sa má pokračovať v jej spracovávaní, stačí ponúknuté parametre potvrdiť klávesou ENTER alebo PgDn. Pri spracovávaní novej faktúry treba parametre aktualizovať.
- ak bolo zvolené číslo faktúry, ktoré sa už v súbore nákladov nachádza, zobrazí sa otázka "Zmeniť údaje v existujúcich položkách?". Odpoveď A - áno znamená, že v číselníku faktúr i v súbore s nákladmi budú zmenené parametre podľa aktuálne nastavených (napr. ak faktúra bola zavedená s nesprávnym obdobím, stačí ju podľa čísla faktúry vyvolať a prepísať v parametroch položku Rok/mesiac). Odpoveď N - nie znamená, že položky zmenené nebudú.

Parametre faktúry:

Faktúra číslo	- označenie faktúry, pod ktorým bude evidovaná. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví číselník faktúr za elektrinu s ponukou už zavedených čísel faktúr. Výber z číselníka možno odmietnuť klávesou ESC, čím sa otvorí okno pre zapísanie poznámky (popisu) k novozavádzanému číslu faktúry. Potvrdením zapísaného údajá dôjde k rozšíreniu číselníka faktúr o nové číslo.
Nákl.položka	- kód odpovedajúci nákladu za elektrinu
Rok/mesiac	- obdobie za ktoré bol náklad vyfakturovaný
Výpočet DPH A/N	- automatický výpočet DPH podľa nastaveného percenta (A - áno, N - nie)
Percento DPH	- percento pre výpočet DPH

- po zapísaní čísla elektromera sa vyhodnotí jeho výskyt v číselníku elektromerov. V prípade že bolo zapísané správne, doplní sa do riadka k nemu číslo domu alebo č.odb.miesta a do počiatočného stavu sa zapíše konečný stav evidovaný v číselníku z predchádzajúcej faktúry. Ak č.elektromera nebolo zapísané správne, zobrazí sa ponuka z číselníka elektromerov z ktorej sa po vybratí zapíšu do riadku správne údaje (č.elektromera, dom/odb.miesto, poč.stav).

Príručka programu Náklady

Je potrebné doplniť spotrebu kWh, náklad, prípadne stály poplatok a na základe nastavených sadzieb bude vypočítaná DPH.

Takýmto spôsobom sa zapíšu náklady všetkých elektromerov uvedených na faktúre.

- po zadaní spotreby v kWh dochádza automaticky k výpočtu konečného stavu (poč.stav+spotreba), ktorý súčasne aktualizuje hodnotu v číselníku elmerov.

Zadávanie nákladov za faktúru ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa

objaví kontrolná otázka "Ukončiť A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazia opäť parametre faktúry a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné č.faktúry.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat na prvý riadok faktúry.

2. Rozdelenie nákladov - jednotlivo

- zobrazia sa parametre faktúry, pričom prístupná je len položka Faktúra číslo. Po výbere č. faktúry dôjde najprv v jednotlivých službách (výťah, osvetlenie, sta, pracovňa) k vymazaniu všetkých údajov s daným č. faktúry a následne sa náklady rozdelia na jednotlivé služby podľa percent zadefinovaných v číselníku elektromerov.

3. rozdelenie nákladov - hromadne

- prebehne rovnaká činnosť ako pri rozdelení nákladu za vybrané č. faktúry s tým rozdielom, že sa klávesou INS označia/odznačia v zozname faktúr tie, ktoré sa majú rozdeliť.

3.5 Fond opráv

- evidovanie čerpania fondu opráv. Náklad možno zapísať priamo na vybrané odber.miesto alebo spolu odberné miesta za číslo faktúry.

1. Na odb. miesto

- podobne ako pri zadávaní nákladov na vodu alebo služby sa zobrazí zoznam odberných miest (číselník domov,vchodov) v režime browse.
Po výbere odber.miesta sa v režime browse zobrazia všetky k nemu doposiaľ zadané náklady a ich celkový súčet.

Položky:

Rok/mes	- obdobie, za ktoré bol náklad vyfakturovaný. Táto položka určuje Do ktorého mesiaca v konte FO domu sa čerpanie prevedie
Faktúra	- číslo faktúry (nezáleží na tom či sa uvedie číslo daňového dokladu, alebo číslo vedené v účtovníctve)
Doklad	- označenie interného dokladu
Dátum	- bližšia špecifikácia čerpania FO
Nákl.p.	- nákladová položka (viď číselník nákl.položiek)
Príjem	- suma pripísaná na účet (napr. úrok)
Suma	- fakturovaná čiastka bez DPH (čerpanie FO)
%DPH	- precento pre výpočet DPH
DPH A/N	- vypočítavať DPH (A - áno, N - nie)
DPH	- vypočítaná DPH
Suma s DPH	
Zaokr.	- rozdielová položka - pri zadávaní za č.faktúry (ak súčet rozpísaných nákladov a DPH za viacero odb.miest nesúhlasí s celkovou sumou na faktúre
Poznámka	- ľubovoľný text v rozsahu 5 x 30 znakov

Zadávanie nákladov zvoleného odber. miesta ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Pokračovať A/N?".

Príručka programu Náklady

Po odpovedi A - áno, sa zobrazí opäť číselník odb.miest a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné odber.miesto.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat do hlavného menu.

2. Za č.faktúry

- zobrazia sa parametre poslednej spracováanej faktúry. V prípade, že sa má pokračovať v jej spracovávaní, stačí ponúknuté parametre potvrdiť klávesou ENTER alebo PgDn. Pri spracovávaní novej faktúry treba parametre aktualizovať.

- ak boli zmenené parametre faktúry (obdobie, dph, ...), zobrazí sa otázka "Zmeniť údaje v existujúcich položkách?".

Odpoveď A - áno znamená, že v číselníku faktúr i v súbore s nákladmi budú zmenené parametre podľa aktuálne nastavených (napr. ak faktúra bola zavedená s nesprávnym obdobím, stačí ju podľa čísla faktúry vyvolať a prepísať v parametroch položku Rok/mesiac).

Odpoveď N - nie znamená, že položky zmenené nebudú.

Parametre faktúry:

Faktúra číslo	- označenie faktúry, pod ktorým bude evidovaná. Pri zadaní nového čísla faktúry sa objaví číselník faktúr s ponukou už zavedených čísel faktúr. Výber z číselníka možno odmietnuť klávesou ESC, čím sa otvorí okno pre zapísanie poznámky (popisu) k novozavádzanému číslu faktúry. Potvrdením zapísaného údaje dôjde k rozšíreniu číselníka faktúr o nové číslo.
Nákl.položka	- kód odpovedajúci nákladu
Rok/mesiac	- obdobie za ktoré bol náklad vyfakturovaný

- po zapísaní čísla odber.miesta sa vyhodnotí jeho výskyt v číselníku odber.miest. V prípade že bolo zapísané správne, doplní sa do riadka k nemu stredisko, pokiaľ je rok/mesiac vyšší ako rok/mesiac platnosti strediska v číselníku. Ak č.odberného miesta nebolo zapísané správne, zobrazí sa ponuka z číselníka odb.miest z ktorej sa po vybratí zapíšu do riadku správne údaje (dom, vchod, stredisko).
Stačí doplniť sumu a percento DPH, suma DPH bude vypočítaná automaticky. Takýmto spôsobom sa zapíšu náklady všetkých odberných miest uvedených na faktúre.

Zadávanie nákladov za faktúru ukončí klávesa ESC. Po jej stlačení sa objaví kontrolná otázka "Ukončiť A/N?".

Po odpovedi A - áno, sa zobrazia opäť parametre faktúry a možno pokračovať zapisovaním údajov pre iné č.faktúry.

Po odpovedi N - nie, sa vykoná návrat na prvý riadok faktúry.

4. Voľby v menu Objekty

4.1 Objekty

- údaj o dome (celok zahrňajúci všetky vchody - popis.číslo). Tu sa definujú a modifikujú hodnoty koeficientov RVN platné v dome. Položkami Ano-Nie sa aktivuje/deaktivuje každý koef. Tiež sa určí tepelný spád (pre určenie výkonu vyk.telies).

Kód tepel. spádu: 1 - 75/65/20 °C
2 - 90/70/20 °C

Na základe nastavenej hodnoty sa do zoznamu vyk.telies, pri jeho vytváraní, zapíše z číselníka vyk.telies odpovedajúci výkon.

Cez horné menu - aktivácia na klávesu "F9" vytvoríte číselníky rôznych koeficientov pre konkrétny dom (Ku, Ka, Km, Kz), modifikujte ich a hromadne zmenené hodnoty zapíšete do jednotlivých bytov.

Naplnenie tabuľky spotreby tepla po mesiacoch je možné cez menu "Príprava súborov", "Číselníky odb.miest".

4.2 Vchody

- obdoba pasportov domov - sú tu zapísané odberné miesta na UK, Ohrev,Vodu ...

Ďalšie položky ovplyvňujúce "Aktualizáciu meračov":

Merané UK (RVN): A/N
Bytové elmetry : A/N

4.3 Priestory

- obdoba pasp.bytov/NP - dátumy osadenia meračov na UK, Vodu, počty vodomero, spôsob dodávky TÚV, ...

Počty vodomero určujú počet vytvorených kariet meračov pre nového užívateľa.

4.4 Miestnosti

- nová evidencia slúžiaca pre merače RVN - treba definovať počet vyk.telies (pri vytvorení =1), polohu danej miestnosti, ...

Klávesa PgDn zobrazuje zoznam vyk.telies patriaci miestnosti
Vyk.telesá- rozmery, typ, výkon V.T., koef.

Klávesa PgDn zobrazuje zoznam meračov RVN patriaci vyk.telesu

Objekty, Vchody, Priestory a Miestnosti sa hromadne vytvoria v menu "Instal", "Príprava súborov", "Číselníky odb.miest" - Pasportizácia

Príručka programu Náklady

! Číselník miestností sa vytvorí len pre domy s parametrom Merače RVN = A !
! a súčasne koef. k ploche miestnosti v pasp.bytu!=0 (koef.sa zobrazia po !
! stlačení klávesy TAB) !

Teda v pasp.bytu treba ku každej miestnosti s vyk.telesom vyplniť koef.>0.

Cez horné menu - aktivácia na klávesu "F9" vytvoríte karty vyk.telies a meračov rvn pre daný byt (miestnosti) len ak počet vyk.telies > 0.

Tiež zápis výmeny vyk.telesa, resp. merača RVN sa vykoná "F9".

Pred vyplňaním údajov pre miestnosti, vyk.telesá a merače RVN je potrebné skontrolovať a doplniť nové číselníky:

- Typy vyk.telies
- Materiál vyk.telies
- Druh vyk.telies
- Typy ventilov
- Typy meračov RVN
- Koef. Kc (prestup tepla) - v závislosti na type merača RVN a type vyk.telesa (F9 - vytvorenie Kc cez Typy vyk.telies)

Až ako posledný krok sa spustí "Aktualizácia" - na vytvorenie osobných kariet meračov.

Pri prepočte meračov RVN (Servis) dochádza aj k zápisu aktuálnych hodnôt koeficientov a ich kontrole (nevyplnené koef., nulové ...).

Všetky zmeny týkajúce sa vyk.telies a meračov RVN sa robia cez menu "Miestnosti"
Následne sa zapisujú aj do platnej osobnej karty merača (vyplnenie evid. čísla, výmena V.T., merača RVN, zmena koef., ...)

4.5 Adresy

- číselník adres domov pre merače RVN, vody a el. Aktualizuje sa počas aktualizácie meračov

5. Voľby v menu Merače

5.1 Merače tepla - RNV

- evidencia určená pre evidenciu pomerových rozdeľovačov nákladov na vykurovanie (RNV). Vytvára sa karta pre každého užívateľa bytu/NP.

Osobná karta merača sa skladá z dvoch súborov (ako evidencia neplatičov v BH).

Hlavná (sumárna) karta obsahuje spoločné údaje - č.domu, bytu, č.užívateľa, typ priestoru, dátum prevzatia/odovzdania ...

Detaily jednotlivých meračov RVN sa zobrazujú v druhej tabuľke (1.merač). Prístup k ďalším meračom patriacim priestoru umožňuje klávesa PgDn - prechod do detailnej evidencie. Možnosť zmeny - ENTER, pridanie záznamu nie je povolené.

Hromadné zadávanie odpočtov - ALT+M z hlavnej karty - nutný následný prepočet meračov pre zápis spotrieb jednotlivých meračov do hlavnej (sumárnej) karty.

Pri zadávaní odpočtov stavov meračov PRVN (ALT+M) je umožnené ich zoradenie podľa poradia pri odpočte (musí byť vyplnené v miestnostiach).

Prevod spotrieb z externého súboru (čítačky) umožňuje "Servis". Najprv sa prevedie TXT súbor z prac. adresára RVN do tvaru DBF. Následne sa podľa výr. čísla uskutoční prevod dát. Prevádzajú sa všetky hodnoty meraní spadajúce do roka spracovania nákladov. Podľa dátumu prevzatia bytu sa súčasne rozdeľujú na viaceré karty užívateľov bytov.

5.2 Bytové vodomery

Merače TUV, SV

- sledovanie odpočtov bytových vodomeroch pre potreby vyúčtovania. Karty meračov sú vytvorené pre každého nájomníka bytu samostatne t.j. pri sťahovaní nájomníkov je vytvorená ďalšia karta pre nového nájomníka, do ktorej sa prenáša stav merača predošlého nájomníka ako počiatočný stav.

Údaje na karte tvoria dva bloky:

- identifikačné údaje
- údaje z merača

Základné identifikačné údaje:

- ktoré zabezpečujú jednoznačnosť záznamov a ich väzbu na systém BYTHOS.

Dom - číslo pasportu domu
Byt - číslo pasportu bytu
Č.naj. - číslo nájomníka
Druh obj. - druh objektu (B - byt, N - nebyt)
Poradie - poradie merača (v prípade, že v byte je viac meračov pre TUV/SV)

Ostatné identifikačné údaje:

Odber.miesto - označenie odb. miesta na ktoré sa sledujú náklady
Adresa - adresa domu z číselníka adres objektov
Meno - meno nájomníka/vlastníka
Dátum od, do - dátum nastahovania, odstahovania
Osoby - aktuálny počet osôb v byte
Byva - N - nájomník už v byte nebýva, nie je dovolený prístup do položiek stavov merača

Príručka programu Náklady

Ev.č.merača - napr. výrobné č. merača
Overenie m. - dátum posledného overenia merača

Údaje z merača:

- obsahujú dátumy odpočtov, odčítané stavy a vypočítanú spotrebu

Dátum - dátum konkrétneho odpočtu (nemusí byť vyplnený)

Stav - odčítaný stav merača

Príznak - jednoznakový kód (ošetrený číselníkom typov stavov) pre označenie druhu nameranej hodnoty (odhad, výmena, ...)

Výmena - nový poč.stav merača

Porucha - absolútna hodnota spotreby nezávislá od vyplneného stavu v danom riadku.

Rozdiel - spotreba daná výpočtom podľa položiek stav, porucha

V poslednom riadku je uvedený posledný stav merača, súčet zapísaných porúch a súčet spotrieb za rok.

Spôsoby výpočtu spotreby:

1. vyplnená je len položka stav

- spotreba v riadku s vyplneným stavom je daná rozdielom medzi stavom v konkrétnom riadku a prvým nenulovým stavom v predchádzajúcich riadkoch, prípadne poč.stavom.

2. vyplnená je len položka porucha

- spotreba v riadku je daná priamo hodnotou poruchy, bez ohľadu na stav v tomto riadku

3. vyplnená je položka stav i porucha

- ak je vyplnená porucha:

- postup ako v bode 2.

- ak je vyplnený stav:

a. všetky predch.riadky po riadok s vyplneným stavom majú stavy aj poruchy nulové

- postup ako v bode 1.

b. v predchádzajúcich riadkoch s nulovým stavom sú nenulové poruchy

- postup ako v bode 1, ale od takto zistenej spotreby sa odráta suma všetkých porúch z riadkov s nulovým stavom.

4. nastavený je príznak výmeny "V"

- spotreba v tomto riadku je určená položkou "stav", resp. "porucha". Za príznakom je uvedený poč.stav nového merača

Príklad:

Meranie Poc.stav	Datum 19/09/97	Stav 2.00	Vymena	Porucha (odhad)	Rozdiel 0.00
1997/ 1	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/ 2	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/ 3	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/ 4	30/04/97	10.00		0.00	8.00
1997/ 5	31/05/97	14.00	V 1.00	0.00	4.00
1997/ 6	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/ 7	19/09/97	6.00		0.00	5.00
1997/ 8	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/ 9	/ /	0.00		4.00	4.00
1997/10	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/11	/ /	0.00		0.00	0.00
1997/12	31/12/97	13.00		0.00	3.00
Celkom	19/09/97	13.00		4.00	20.00

Príručka programu Náklady

Zápis výmeny merača do karty:

- prepísaním položky Ev.č.merača sa otvorí pomocné okno, do ktorého zapíšete konečný stav merača demontovaného, poč.stav merača nového, mesiac-riadok v ktorom má byť výmena v karte zapísaná, dátum výmeny, dátum overenia nového merača, značka, typ, výrobca a montážna firma (pre zápis do pasportu merača). Po zadaní týchto položiek sa do karty doplnia príslušné hodnoty (viď 5. mesiac v príklade).

Funkčné klávesy:

TAB

- na prezeranie opačného typu merača ako je zvolený (SV/TV). Prepne zobrazenie z merača SV na TV a naopak (len v prípade, že v opačnej evidencii existuje merač so zhodnými základnými identifikačnými údajmi).

ALT+M

- pre hromadné zadávanie odpočtov meračov (browse)

Parametre:

Súčasne TUV aj SV A/N?

- umožňuje zobrazenie položky stavu/odhadu pre zvolený mesiac z oboch evidencií meračov (SV, TV) v stĺpcoch vedľa seba. V prípade, že v bytoch nie je rovnaký počet meračov SV aj TV, nie je vhodné nastavenie = A.

Vylúčiť odstahovaných A/N?

- zabráni zápisu stavu merača do karty odstahovaného užívateľa

V prípade súčasného zadávania SV a TV sa ako ďalší údaj na riadku zobrazí ev.číslo alebo predošlý stav merača na základe parametra:

Zobraziť Ev.číslo/Pr.stav?

Obdobie merania RRRR/MM

- definuje mesiac, ktorého meranie/odhad bude zobrazený. Ak mesiac=0, zobrazí sa položka pre poč.stav (vhodné pri prvotnom naplnení súborov)

Dátum merania

- dátum, ktorý sa automaticky naplní pri zapísaní stavu merača

Zadáva sa Stav/Porucha

- výber položky stav/odhad

Pri každom zápise dochádza k prepočtu merača a prípadný výskyt zápornej spotreby je signalizovaný v chybovom okne.

5.3 Bytové elmetry

- platí pre ne rovnaký popis ako pre bytové vodomery. Nemusí sa jednať len o evidenciu elmerov. Môžu sa tu sledovať ľubovoľné merače bytu napr. plynomery, alebo kombinácia viacerých typov meračov.

5.4 Aktualizácia

- vykonáva sa samostatne pre merače osadené v bytoch a samostatne pre merače v nebytoch.

Prvé sa aktualizujú karty meračov TUV a následne merače SV.

Aktualizácia zahŕňa vytvorenie kariet pre nových nájomníkov a označenie kariet nájomníkov odstahovaných (byva = N).

Parametrom aktualizácie je mesiac za ktorý sa vykonáva. Všetkým nájomníkom, ktorí v danom období bývali a nemajú ešte vytvorenú kartu merača bude vytvorených toľko kariet (rozlíšených poradovým číslom), koľko je uvedené

Príručka programu Náklady

v evidencii priestorov (Objekty - Priestory) v položke Počet meracov. Pri meračoch TUV bude vytvorená karta len vtedy, ak Spôsob dodávky TUV=1 (ak sa počet meračov = 0 vytvorí sa jedna karta). Pri meračoch SV bude vytvorená karta len ak Počet meračov > 0. V novovytvorenej karte bude doplnený poč.stav a ev.číslo merača podľa karty s najvyšším dátumom odstahovania. Potom prebehne kontrola v kartách meračov a všetky karty nájomníkov, ktorí sú odstahovaní budú označené príznakom byva = N. Všetky zmeny sa zapisujú do súboru a budú po skončení aktualizácie vypísané na obrazovke. Okrem tejto činnosti prebieha pri aktualizácii aj kontrola mien nájomníkov zapísaných v kartách meračov voči matrike v BYTHOSE a fakturačných odberných miest voči pasportu bytu. Pri zistenej odlišnosti sa údaje prepíšu podľa dát v BYTHOSE. Súčasne sa aktualizuje počet osobomesiacov od začiatku sprac. obdobia po mesiac aktualizácie.

Aktualizácia zoznamu kariet ľubovoľného druhu meračov je od verzie 2007 naviazaná na novovytvorenú pasportizáciu v Nákladoch (položky počtu meračov SV, TV, osadené bytové elmetry, merače RVN ...). V programe Bythos ver. 2007 budú tieto položky z pasportov odstránené. V prípade meračov pre nebytové priestory bude až do ďalších zmien v Bythose ponechaná "Aktualizácia" vo väzbe na pasporty NP. Neskôr sa aj merače pre NP budú aktualizovať podľa pasportizácie v Nákladoch.

5.5 Servis

- procedúry na prepočet spotrieb v kartách meračov, kontrolu spotreby, odhad spotreby

Prepočet meračov

- výpočet spotrieb v každom riadku karty merača a celkovej spotreby pre všetky záznamy súboru. Môže sa robiť samostatne pre merače RVN, vodomery, elm. Ak pri prepočte vyjde v riadku nejakej karty záporná hodnota spotreby, vypíše sa tento riadok spolu s identifikátormi záznamu do pracovného súboru. Táto voľba môže slúžiť ako čiastočná kontrola správnosti zapísaných dát.

Kontrola spotreby

- porovnanie predpokladanej spotreby (vypočítanej z mernej spotreby $[m3/osobomesiac]$ z minulého roka násobenej osobomesiacmi za zvolené-kontrolované obdobie) voči nameranej spotrebe daného obdobia. Ak pomer skutočnej a predpokladanej spotreby je vyšší ako zvolené percento, alebo v karte merača chýba údaj o minuloročnej mernej spotrebe vypíšu sa identifikačné údaje o karte merača, meno nájomníka a údaje z ktorých sa pri porovnaní vychádzalo.
- kontrola spotreby sa vykonáva len pre karty bytových vodomero

Odhad spotreby

- a) Odhad podľa mernej spotreby
 - a1) Podľa porovnateľného bytu
 - umožňuje doplniť nájomníkovi do karty merača spotrebu podľa priemernej spotreby na osobomesiac, vypočítanej zo spotrieb na porovnateľných bytoch rovnakého odberného miesta. Kritériom porovnateľnosti je:
 - u TUV: izbovitosť - garzónka/väčší byt (1+1,1+2,...)
 - u SV : izbovitosť a navyše rovnaký spôsob dodávky TUV - centrálna dodávka TUV/vlastná príprava TUV (vyššia spotreba SV na osobu)

Príručka programu Náklady

POSTUP:

- zvoliť obdobie za ktoré treba odhad robiť, druh meračov (SV/TUV) a konkrétne odberné miesto/všetky odb. miesta súčasne
- vykonať nápočet osobomesiacov
- vykonať vlastný odhad - ak na zvolenom odbere existujú merače bez spotreby, zobrazí sa ponuka nájomníkov, ktorým možno odhad urobiť (odhad sa vykoná len nájomníkom označeným znakom '*').
Ak má nájomník viac meračov, objaví sa v ponuke iba vtedy, ak sú na všetkých nulové spotreby (odhad sa zapíše len na prvý z nich).
Ak je v mesiaci do ktorého sa má odhad zapísať vyplnaná položka stav alebo odhad
Ak nájomník už nebýva, alebo jeho dátum nastahovania je vyšší ako koniec obdobia za ktoré sa odhad vykonáva, taktiež nebude zaradený do ponuky.

a2) Podľa vlastnej mernej spotreby

- pri príprave na nové obdobie (inicializácia roka) je na každej karte vypočítaná merná spotreba za rok. Aby bol tento údaj správny, musí byť na karte načítaný počet osobomesiacov za celý rok. Pri odhade je táto merná spotreba vynásobená počtom osobomesiacov za zvolené obdobie a o takto vypočítanú spotrebu je zvýšený predošlý stav merača so súčasným zápisom odhadnutej spotreby v stĺpci odhad.
- v prípade, že na väčšine kariet nie je použiteľná hodnota mernej spotreby ale v aktuálnom roku bol vykonaný napr. polročný odpočet, je možné vlastnú mernú spotrebu vypočítať z aktuálneho roka a následne použiť pri odhade koncoročných stavov.
- postup je rovnaký ako pri odhade podľa porovnateľného bytu

b) Lineárny odhad medzi odpočtami

- vychádza z predpokladu existencie predošlého a následného odpočtu (napr. poč.stav a koncoročný odpočet). Požadovaný je napr. polročný odpočet, ktorý ale nebol vykonaný.

Postup:

- výber typu meračov SV/TV
- mesiac/rok odhadu MM/RRRR po deň DD/MM/RRRR
- presnosť odhadu na N desat. miest
- výpočet na Mesiace/Dni/Percentá

Mesiace: vypočíta sa spotreba na mesiac z meraného obdobia a vynásobí sa počtom mesiacov od predošlého stavu po mesiac odhadu (na dátumoch v karte merača nezáleží)

Dni: vypočíta sa spotreba na deň z meraného obdobia a vynásobí sa počtom dní od dátumu predošlého stavu po dátum odhadu (dátumy odpočtov na karte merača musia byť korektné, inak bude odhad nesprávny)

Percentá: použiteľné iba pre TUV. Počíta sa ako na mesiace, len počet mesiacov je nahradený percentuálnou váhou jednotlivých mesiacov (9,9,8,8,8,8,8,8,8,8,9,9)

Po skončení odhadu sú zobrazené záznamy:

- Výmeny v bytoch pred (po) mesiaci odhadu (užívateľ už alebo ešte v byte nebýval)
- Chybové prípady - karty s nulovou spotrebou v odhadovanom období, karty so zapísanými údajmi v mesiaci odhadu, ...
- Doplnené odhady spotreby

Prevod

- momentálne sa jedná o prevod meraní PRVN pre Yzamer, Metra (čítačka)

6. Voľby v menu Výstupy

6.1 Náklady

- z vybraného druhu nákladov možno vytvoriť zostavu obsahujúcu náklady definovaného obdobia. Ak položky definujúce obdobie zostanú prázdne, zostava bude obsahovať všetky náklady.
Kritériom, za ktoré bude zostava súčtovaná môže byť č.faktúry, odber.miesto, nákladová položka alebo stredisko.
Zostava môže obsahovať všetky odberné miesta alebo len vybrané. Výber sa vykonáva na základe číselníkov odb.miest.

6.2 Merače

- prehľady spotrieb za zvolené obdobie súčtované za dom alebo odber.miesto, prehľady odčítaných stavov meračov, formuláre pre odpočty meračov ...

6.3 Prezeranie zostáv

- možnosť vyvolania textového súboru z aktuálneho adresára na obrazovku
- ponúknutú masku *.prn možno modifikovať podľa pravidiel oper.systému. Podľa nastavenej masky sa zobrazí ponuka súborov, ktoré jej vyhovujú. Nastavením sa na požadovaný a potvrdením klávesou ENTER sa zvolený súbor zobrazí.

6.4 Užívateľ. zostavy

- možnosť vytvorenia vlastného FRM, TXT, ZOS formátu výstup.súboru a jeho zaradenie do zoznamu použiteľných výstupov
- možnosť vytvorenia vlastného exportu do *.dbf súboru a jeho zaradenie do zoznamu použiteľných exportov
- zachovanie užívateľských výstupov nezávisle od inštalácií ďalších verzií programu.
- predpokladom k tvorbe užívateľského formátu výstup.súboru je existencia variantu otvorenia dátových súborov pre potrebných (niekoľko vzorových variantov je dodaných v inštalačnom balíku spolu s vzorovými formátmi).

6.4.1 Užívateľské funkcie

- interné funkcie konkrétneho programu umožňujúce získať data zo súborov bez zložitých zápisov syntaxe, alebo definujúce pracovné premenné využívané v zostavách inými funkciami.

Vyst_obd (bez parametrov)

- umožňuje zadanie počiatočného a konečného mesiaca obdobia

Vytvorené premenné:

o_mes1 - mesiac začiatku obdobia (typ Numeric 2 0)

o_mes2 - mesiac konca obdobia (typ Numeric 2 0)

o_mesrok1 - začiatkové obdobie (typ Character 7)

o_mesrok2 - konečné obdobie (typ Character 7)

Príklad: zadáním sprac.obdobia od 1/2002 do 12/2002 sa premenné nastavujú nasledovne

```
o_mes1 = 1          o_mesrok1 = "2002/ 1"
o_mes2 = 12         o_mesrok2 = "2002/12"
```

Vyst_obds (bez parametrov)

- umožňuje zadanie roka spracovania (použitie na špecifikovanie mena databáz. súboru) a počiatočného a konečného mesiaca obdobia

Vytvorené premenné:

o_mes1 - mesiac začiatku obdobia (typ Numeric 2 0)

o_mes2 - mesiac konca obdobia (typ Numeric 2 0)

o_mesrok1 - začiatkové obdobie (typ Character 7)

o_mesrok2 - konečné obdobie (typ Character 7)

Modifikovaná premenná:

o_RRRR - rok spracovania (typ Character 4) - využíva sa pri otvorení súboru s datami za zvolený rok napr. MSV_2002.DBF

Príklad: zadáním sprac.obdobia od 1/2002 do 12/2002 sa premenné nastavujú nasledovne

```
o_mes1 = 1          o_mesrok1 = "2002/ 1"
o_mes2 = 12         o_mesrok2 = "2002/12"
o_rrrr = 2002
```

Over_obd(_typ)

- umožní nastaviť rok pre kontrolu dátumu overenia meračov

Parameter _typ - určuje pre aký typ meračov sa rok nastavuje

"T"-teplá voda - ponúkne sa rok o 4 menší ako aktuálny

"S"-studená voda- ponúkne sa rok o 6 menší ako aktuálny

Vytvorená premenná:

o_rok_ov - rok overenia (typ Numeric 4 0)

Spotr_obd(_mes1,_mes2,_sub)

- vráti súčet spotrieb bytového vodomera od riadku _mes1 po riadok _mes2 zo súboru _sub. V prípade že parameter _sub nie je definovaný, použije sa aktuálny otvorený súbor.

Príklad: spustením funkcie Vyst_obd() získame premenné o_mes1 a o_mes2, ktoré použijeme ako vstupné hodnoty funkcie

```
Spotr_obd(o_mes1,o_mes2,"MERACTUV")
```

Príručka programu Náklady

Old_stav(_sub,_kon)

- vráti posledný stav karty merača od riadku _kon vyššie so zohľadnením výmeny merača zo súboru _sub. V prípade že parameter _sub nie je definovaný, použije sa aktuálny otvorený súbor.

Príklad: spustením funkcie Vyst_obd() získame premenné o_mes1 a o_mes2, z ktorých jednu použijeme ako vstupnú hodnotu funkcie

```
Old_stav("MERACTUV",o_mes2)
```

Meno(_dl,_bod,_sled,_orig)

- vráti priezvisko, meno, titul z matriky v jednom reťazci o dĺžke _dl, v prípade že _bod="." vráti titul, priezvisko a prvé písmeno mena. Ak je v matrike vyplnené meno a priezvisko oprávnenej osoby do výstupu sa preberú priezvisko, meno, titul oprávnenej osoby. Poradie položiek určuje parameter _sled obsahujúci prvý znak požadovanej položky (teda TPM znamená poradie Titul, Priezvisko, Meno). Položka _orig=.T. znamená, že meno oprávnenej osoby sa ignoruje.

Ak parameter _dl nebude definovaný, dĺžka reťazca nebude pevná.

Potrebné otvorené súbory: Matrika.dbf

Príklad:

```
priezvisko="Uhorčík      "
meno      ="Ján          "
titul     ="Ing.         "
meno(20)   ->"Uhorčík Ján Ing.      "
meno(20, ".")->"Ing. Uhorčík J.      "
meno()     ->"Uhorčík Ján Ing."
meno(, ".") ->"Ing. Uhorčík J."
meno(, , "TMP")->"Ing. Ján Uhorčík"
```

Ulica(_dl,_byt,_orig)

- vráti názov ulice a orientačné č.domu v jednom reťazci o dĺžke _dl, v prípade že _byt="B" doplní aj č.bytu z aktuálneho súboru. Ak je v matrike vyplnená ulica s č.domu preberie sa do reťazca tento údaj. Ak _orig=.T. adresa v matrike sa ignoruje.

Ak parameter _dl nebude definovaný, dĺžka reťazca nebude pevná.

Potrebné otvorené súbory: Matrika.dbf, Pasdkm.dbf, Ulice.dbf

Príklad:

```
txt="Národná          "
dom_trakt="          123"
c_pas_bytu="          1"
ulica(15)   ->"Národná 123      "
ulica(15, "B")->"Národná 123-1  "
ulica()     ->"Národná 123"
ulica(, "B") ->"Národná 123-1"
```

Mesto(_dl,_psc,_orig)

- vráti názov mesta (ak je _psc="P" aj PSČ) v jednom reťazci o dĺžke _dl. Ak je v matrike vyplnené mesto a PSČ preberie sa do reťazca tento údaj. Ak _orig=.T. adresa v matrike sa ignoruje.

Ak parameter _dl nebude definovaný, dĺžka reťazca nebude pevná.

Potrebné otvorené súbory: Matrika.dbf, Pasdkm.dbf, Obce.dbf

Príklad:

```
txt="Námestovo          "
PSC="02901"
mesto(15)   ->"Námestovo      "
mesto(20, "P")->"02901 Námestovo  "
mesto()     ->"Námestovo"
mesto(, "P") ->"02901 Námestovo"
```

Príručka programu Náklady

Oznac_OmT()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre teplo. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: DomyT.dbf

Oznac_Vod()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre vodu. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: Vodomery.dbf

Oznac_OmS()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre služby. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: Domy.dbf

Oznac_OmE()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre elektro. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: Elmetry.dbf

Oznac_OmF()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre fond op. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: DomyF.dbf

Oznac_OmP()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené odberné miesta pre popl. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: DomyP.dbf

Oznac_F()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené faktúry. Názov súboru faktúr sa určí automaticky podľa mena aktuálneho súboru. Užívateľ iba označí množinu odb.miest v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: podľa typu nákladu

Teplo	- Fak_tep.dbf
Voda	- Fak_vod.dbf
Výťah	- Fak_vyt.dbf
STA	- Fak_sta.dbf
Osvetlenie	- Fak_osv.dbf
Odpad	- Fak_odp.dbf
Upratovnaie	- Fak_upr.dbf
Komíny	- Fak_kom.dbf
Práčovňa	- Fak_prac.dbf
Rezerva 1	- Fak_zal.dbf
Rezerva 2	- Fak_zalp.dbf
Elektro	- Fak_elm.dbf
Poplatok 1	- Fak_pop1.dbf
Poplatok 2	- Fak_pop2.dbf
Poplatok 3	- Fak_pop3.dbf
Poplatok 4	- Fak_pop4.dbf

Oznac_P()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené nákl.položky. Užívateľ iba označí množinu položiek v zobrazenej ponuke (klávesou INS). Potrebné otvorené súbory: Nak_pol.dbf

Vyb_str(ciselnik)

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené stredisko. Parameter ciselnik - ak je určený tak podmienka sa nastavuje na položku stredisko v číselníku odb.miest, inak priamo na položku stredisko v súbore s nákladmi Potrebné otvorené súbory: číselník odb.miest podľa typu nákladu

Vid' funkcie Oznac_Om?()

Príručka programu Náklady

Oznac_Adr()

- umožňuje nastaviť podmienku pre tlač na označené domy z číselníka adries pre bytové merače.

Užívateľ iba označí množinu domov v zobrazenej ponuke (klávesou INS).

Potrebné otvorené súbory: Adresy.dbf

Obznak(_ret)

- umožňuje vsunutie medzery medzi znaky vstupného textového reťazca

Príklad

1) Obznak("abcd") vráti text. reťazec "a b c d"

2) _text="Novotný"

_text2=obznak(_text) ; výsledok _text2="N o v o t n ý"